

226

79

226

79

بَسْ اَي بِالْاِيْحَشِي بُولاسْنِكْ كَلْسَه دَنِيَادَه وَ اَخْرَا
 بَحْتَلِي وَ مَاقْتَاوُلِي بُولَايِم دِيْسَنِكْ اَوْشَبُو رُو
 كُورْكَامْ خَلْقَلِي بُولْ * اَتَانْكَا وَ اَنَانْكَا بُوِي صُون
 اَلْاَرْغَا خَدِمَتْ قِيْلْ اَلْاَرْنِكْ اَيْتْكَانْ سُو زَلْرِيْنِي تُو
 اَلْاَرْنِي رَنْجَتْمَه * هَر قَايُو الْوُغْ كَشِيْنِي الْوُغْ كُورْ
 اَلْاَرْدَنْ اَدَبْ سَاقْلَه * فَقِيْرْ وَ اَجْ كَشِيْلَرْنِي قَزْغَانْ
 بَرُو گَادَه زِيَانْ كِيْتُوْرْمَه * اَشَاكِي وَ اُوِيَاتْ سُو
 سُو يِلَامَه * يَالْغَانْ سُو زَبْرَدَه سُو يِلَامَه * اَيْنِكْ نِجَارْ بَا
 يَالْغَانْجِي بِالْاَبُولُوْرْ * بَرَاوْنُكْ سُو زِيْنِي اَيْكَانْجِي كَشِيْ
 اَيْتْمَه * بَرْ كَشِيْنِيْدَه الْكَلَامَه * كَشِيْدَنْ كُوْلْمَه * اُوْرْ نَكْنِي
 كَشِيْدَنْ اَرْتَقْ كُورْمَه * مَاقْتَانْجَاقْ بُولْمَا * هَر كَمْ
 سَلَامْ وِيْرُوچْنْ بُولْ * اُوْرَامْدَه نَرْسَه اَشَامَا * هَر
 اَشْنَكْدَه يَحْشِي وَ الْوُغْ كَشِيْلَرْ كَبِي بُولُوْرْغَه طَرَشْ *
 كُورْكَامْ خَلْقَلِي بُولْغَانْ كَشِي دَنِيَادَه وَ اَخْرَتْدَه

تختلی و دولتی بولور یمان خلقلی کشی دنیاده
 ر آخرتده خور بولور و هر وقت جفالی بولور *

حکایه

بر کشی ننگ ایکی اوغلی بار ایمش برسی
 صادق آتلی ایکنچیسلی صابر اسملی . بولارنی
 آتالاری اوقورغه مکتبکه بیرگان . صادق
 مکتبکه بارغانده قایتقاندده برده توقتامای
 اوینامای اوچراغان کشیگه سلام بیروب
 مکتبده چاغنده سبق اوقوب یازوب قنه، بالالار
 برله اوینامای سویلاشمای، تر و شوب اوقوغان *
 صادقنی شولای بولغانغا کوره آتاسی آناسی وهم
 چیت کشیلر بیک یاراتا باشلاغانلر * هر وقت -
 صادق ادبلی انصافلی بالا انشاء الله زور ایغاچده
 قوفیقلی بختلی بولور دیوب خیر دعاء قیلا باشلاغانلر *
 اما صابر سبقغه بارغانده قایتقاندده توقتاب

اُوْیَنَاب، کُوچُی یِتْکَانْنِی قِیْنَاب، مَکْتَبَدَه وَقْتَدَه سَبْقِنِ
 یَخْشِی اَوْقَوْمَی بَالَا لَار بَر لَه سُو یِلَاشُوب کَر کَمَسْک
 تَشَقَه ایشْک آلدینه چغوب جونسز یورگان * خلفه
 سِیْنَنک و آتَا آناسیننک سوز لرنده بیک توتماغان *
 بو صابرنی کچکنه دین خلق یمانلاب رنجوب صابر
 برده صادقّه او خشاماغان بیک ادبسر دیوب سویلی
 باشلاغانلار آتَا آنالاریده طشدین بلدر ماسالرده
 اچلرندین صابرنی یاراتمای باشلاغانلر * زور ایغاج
 صادق بیک بختلی یخشی بای بولغان اما صابر نادان
 بختسز یمان فقیر بولوب قرداشی صادقّه خدمتکه
 کر وشوب کُوچْکَه تاماغینی تُویدرغان * مونا کچکنه
 وقتده ادبلی بولوب سبقنی تر وشوب اوقوغان بالا
 نچوک بختلی وهم بای بولغانده، سبق یخشی اوقوماغان
 اوصال بالا نیندای بختسز فقیر ویمان بولغان *

ص کایه ح کایه

عبد الله اسملی کشی ننگ شاکر، ذا کر، حامد اسملی
 اوچ اوغلی بار ایکان * بولار بر کون آتالاری آلوب

قایتقان آلمانی رخصتسز بر گلاشوب آشاغانلار *
 آتالاری بلوب بولارنی جوابقه چاقورغان * شاکر
 آیتکان (من آشامادم) ذاکر برله حامد آشاغاندر *
 دیگان. آشامادم دیب یالغان آیتکان وهم کشی
 عیبینی آچقان اوشبو ایکی توری گناهی ایچون
 آتاسی قاچی برله صوغوب قارانگی بولمه گه
 جابقان * ذاکر (من آشامادم دیگان کیم آشاغانینی
 آیتمگان * آتاسی مونی قینامایغنه جابقان حامد
 برده یالغان سویلمای تورغان عقلی بالا ایکان -
 نی کورسامده توغریلقدن کوریم دیب آتاسینه
 قورقبقنه (خطالق برله آشاغان ایدم) دیب
 جواب بیرگان * توغری آیتکان ایچون آتاسی
 تحسین ایدوب رحمت اوقوغان * توغری
 سویلاو بیک فائدهلی ایکان یالغان سویلاو کشی
 عیبین ایتو بیک یمان ضررلی ایکان *

ح ————— ۳ ————— کایه

ایکی یخشی کیونگان بالا بر ناچار کیوملی بالاغا

اُوچْرَابْ - برسی استونک باشنک بیک ناچار
 ایکان منم بورکیده بیشاتیده بیک یخشی دیگان
 آنکا قارشی ایکنچی یخشی کیوملی بالا ایتکان
 کیوم برله ماقتانو خطا اش کیومنی چرمش
 بالاسینه کیورْتسانکده کیار باغانا جابسانکده
 ترور بیک کرکلی اش سبق یخشی اوقو کورکام
 خلقلی بولودر بو ایسکی کیوملی بالاننک اوقوی
 خلقی بزدن یخشی بولسه مرتبه سی بزدن یوقاری
 بختی بزدن آرتق بولور دیدی * بو سوزلرنی
 ایشوتکچ ناچار کیوملی بالا اولگی ماقتانغان
 بالاغا رنجوب قارغاب ایکنچیسینه خیر دعا
 قیلوب کیتدی * اولگی بالا خلقسز عقلسز
 ماقتانچاق ایکان کشی رنجوتکان. ایکنچیسى
 عقلی انصافلی ایکان خیر دعا آغان *

حکایه

بر عقلی بالا اُستونی یاپقان طبَقْ برله کورشیگه
 نرسه آلوب بارغانده بر آدم اُوچْرَابْ بو طبَقْده

نی بار دیب صورغان عقلی بالا جواب بیرکان
 نی ایکانینی بلورگه یاراسه اُستون قابلاماسلار
 ایدی دیب بیک یخشی جواب بیرگان *

هر توری فائده لی نصیحت

صبر ایتکان مرادینه یتکان * صبر شادلقننک
 آچقچی، آشغو اوکنو آچقچی * صبر الله تعالی دین
 آشغو شیطان دین * عقلی تلسز، تلی عقلسز دین
 آرتق * احمق ننگ عقلی تلنده، عقلی ننگ تلی
 کونکلنده * یخشی یولداش یخشیلقغه کوندر
 یمان یولداش یول دین آذرر * هر کشی سویلگانه
 یخشی طنکلا آنکلار سنک، اوزنک کوب
 سویلمه قتلور سنک *

کشی برله بولشمه اوزنکنی تیکشور * کشیننک
 اوزینه قاراما سوزینه قارا * اوزنکا سویگاننی
 کشیگاده سوی اوزنکا سویگاننی کشیگاده سویمه *
 بو کونگی اشنکنی ایرته گه قالدیرما * هر اشد

تجر به لو بول بلمنك آرتور * هر كمگه اشانما
 آلدانور سنك * اوز نكدین كیم و فقیر كشینى
 خورلاما * اوز نكنى كشیدین آرتق كورمه * بر
 كشیگه بلاء و قضاء كلسه شادلانما * بر كشیننگده
 كونكلین صندرما * احمق و نادان كشى برله
 جوابلاشما بلکه آنكايول قوی * قولنكدین كلما سلك
 اشكه كرشمه * الوغلار آلدنده سندن برسوز
 صوراماسالار سوزگه كرشمه * كشى یاراتماسلیق
 اشنى اولاقدادا قیلما * آقرین بارغان قویان
 آرتندین یتكان * آشوققان آشقه پشكان * كینكاشسز
 كشى اوكنچ كورر *

❦ مواظ ❦

بر آدم دوستینه خط یازغان خطنده ایتكان خلقنى
 وعظله فعلنك برله ، تلنك برله گنه وعظلمه *
 یعنی كشینى یخیشلقغه دیملسنك اول اوزنك
 یخشی بول * هر كم اوز عیبینى كورسه كشى عیبینى

كوره الماس * هر كم الله تعالى ویر گانگه راضی
 بولسه قایغو کور مس * هر كم کشیگه قیو قازوسه
 اوزی توشار یعنی کشیگه زیان قیامچی بولسه
 اول زیانی اخیره اوزینه قایتور * هر كم
 قرنداشیننك یوزین یرتسه اوز بالالریننك
 عیبلری آچلور * اوز یمانلقینی اونوتقان آدم
 کشی یمانلقینی زورغا صایور * کشیگه تکبر لك
 قیلغان کشی خوارلقغه توشار * اوز عقلی برله
 غرور لانغان کشی یالغشور * الوغلار وعالمیر
 مجلسنده بولغان کشی الوغلق کورر * کوب
 اویون سوز سویلشکان کشیننك قدری کیدر *
 هر کمیننك سوزی کوب بولسه گناهی کوب بولور *
 کور کام خلق ایدگو یولداشدر * ایکی عزیزننك
 برسی یولداشیننه ایتکان : آدم بالاسنده نیچه تورلی
 عیب بار * یولداشی جواب ویرگان : صاناب
 بتورگوسز عیب بار * ولکن تلینی ساقلاسه
 کوب سویلشمسه بار عیبیده قابلانور * علی
 رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ایتدی عقل کامل بولوب یتسه سوز

آزایور * هر ایرته وکیچ اعضالارغه تل ایتور ایکن
 ,,نی حالنکز بار“ دیو اعضالار تلگه جواب ویرورلور
 ایکن سن تیک تورسانک بز ننگ حاملز یخشی دیو *

فصل

برکیچه وکنندز بر تاو لیک بولا * تاو لیکده یکر می
 دورت ساعت * بر ساعتده آلتمش دقیقه (مینوت)
 بولا * بر آطنه ایچنده یدی تاو لک (یدی کون
 یدی تون) * یدی کون ننگ اسملری بونلردر *
 شنبه یکشنبه دوشنبه سهشنبه چهارشنبه پنجشنبه
 جمعه * هر جمعه کون بیرام کونیدر * بر آی
 دورت آطنه بولا * بریل اون ایکی آی * مسلمانچه
 آی اسملری محرّم صفر ربیع اول ربیع ثانی جمادی اولی
 جمادی ثانیه رجب شعبان رمضان شوال ذوالقعدہ
 ذوالحجّه * بو آیله برسی او توز کون، برسی یکر می
 توقز کون بولور * بتون یلده اوچ یوز ایلی
 دورت کون برلور *

نایل باشی محرم ای ننگ اول کونیدر محرم ننگ
 اونچی کونی (عاشورا) بیرامیدر * ربیع اول ننگ
 اون ایکنچی کیچی پیغمبر مز محمد صلی الله تعالی علیه
 وسلم توغان کیچدر الوغ بیرامدر (مولد بیرامی)
 دیورلر. رجب ننگ اول آطنه کیچی (رغائب) بیرامیدر.
 شعبان ننگ اون بشچی کیچه سی (برائت)
 بیرامیدر * رمضان شریف آینده روزه توتارلار *
 بتون آبی یخشی مبارک آیدر * رمضان ننگ یکر می
 یدنچی کیچه سی (قدر) کیچه سی بولور الله توغری
 کتورسه. شوال ننگ اول کونی (عید) کونیدر
 ذوالحجه ننگ توقزنجی کونی (عرفه) کونیدر
 حج قیلونا تورغان کوندر اونچی کونی قربان
 چالو عیدیدر *

فصل

اجد هوز حطی کلن سعفص قرشت تخد ضظغ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

توحيد = تهليل

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

شهادت

أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمدا عبده ورسوله

تفصيل ايمان

أَمِنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ

حوقله

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. (ثناء)
سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى
جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ *

تشهد = تحيات

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ * أَلَسَّالَامُ

اتا انا حقى نى
 اتا اناغه بوى صونمق كرك
 وانلرنى الوغلامق وبيورغان
 خدمتلىرىنى اوتامك كرك وهم
 نچوكتە كونكللىرىنى تابارغا
 طر شمق كرك

استاذ وخلفه ايچون
 استاذ وخلفه لرنى الوغلامق خدمت
 وحرمت قيلمق كرك وانلرنى
 نصيحتلىرىنى طنكلامق كرك

باشقه كشيگه نى
 اوزنكدين الوغنى آتانك كى كورب
 روشلى قيلمق كرك
 حرمت قيل و كوچكنى بالانك كى
 كورب شفقت قيل وقورداشنى
 قرداشنى كى كورب دوستلىق قيل
 وهر كىمگه فائده تىكروگه طرش
 زيان تىكرودين صاقلان ❀

اينك بختلى كشى كم
 يخشى او قوغان بولور كشيگه
 محتاج بولمس

اینک بختسز کم	نادان بولور وهم کشی ایشک محتاج بولور
اینک یخشی کشی کم	آدمیلر گه فائده تیکروچی کشی
اینک یمان کشی کم	کشیکه زیان ایتوچی
اینک عقلی کم	دائم آخرتینی ایسنده توتوب آخرت ایچون حاضر لانوچی
اینک احمق کم	آخرتینی انوتقان وهر دائم دنی آرتندین چابقان
اینک بختلی آتا	بالالری جونلی بولور یعنی یخشی
نیچوک آتا	اوقورلار وهم توفیقلی بولورلار
اینک بختسز آتا کم	بالالری عقلسز و جونسز بولغان آتا
اینک همتلی کشی	اوز فائده سینه طر وشقان کبی
کم	کشی فائده سینده طر وشور اوز فائده سی برله گنه قناعت قیلماس
همتسز کشی کم	اوز فائده سینه غنه قاراب کشی فائده سی ایچون قایغور مانغان کشی

فصل

یکرمی دورت ساعت	تا ولیکده نیچه ساعت
آلتمش دقیقه	بر ساعتده نیچه دقیقه
دقیقه روسچه (مینوت) دیمک	دقیقه نی دیمک
یدی کون	آطنه ده نیچه کون
شنبه یکشنبه دوشنبه سهشنبه چهارشنبه	اسملری نیچوک
پنچشنبه جمعه	
بر آی دورت آطنه، اوتوز کون	برای نیچه اطنه و نیچه کون
قایسی یکرمی توفز کون	
اون ایکی آی بار	بر یلده نیچه آی بار
محرم، صفر، ربیع اول، ربیع ثانی، جمادی اولی، جمادی ثانیه، رجب، شعبان، رمضان	اسملری نیچوک
شوال، ذوالقعدة، ذوالحجه *	
محرم آییننک اول کونی *	یل باشی قایسی کون
اوچبوز ایللی دورت کون *	بتون یلده نیچه کون
بو یلغه آی یلی دیورلر عربچه (سنه قمریه)	محرم ایندن باشلاغان
دیورلر مسلمانلر یلی اوشبویلدن *	یل نیندای یل
بار قویاش یلی بار عربچه (سنه شمسیه) دیورلر *	باشقه تورلی یل بارمی
سنه شمسیه باشی غنوارنک اول کونیدر *	سنه شمسیه ننگ باشی قایچان *
سنه شمسیه ده اون ایکی آی *	سنه شمسیه نیچه ای

قايو ايلار، اسملری
 غنوار، فبرال، مارت، آپریل، مای، ایول، آغوست، سنتابر، اوکتابر، نویابر، دیکابر

نیچوک

سنه شمسیه نیچه کون اوچیوز آلتش بش کون

نصاری قاشنده قایسی غنوار دن باشلانغان سنه شمس

سنه (یل) تتولا * تتولا *

سنه شمسیه نیچه دورت فصلغه بولنه

یاز فصلی، جای فصلی، کوز فصلی فصلغه (الوشکه) بولنه

قش فصلی *

یاز فصلی قايو ايلار مارت آپریل مای بونلارغه (یاز توقسانی)

دیورلر *

جای فصلی قايو ايلار ایون ایول آغوست بونلرغه (جای

توقسانی) دیورلر *

کوز فصلی قايو ايلار سنتابر اوکتابر نویابر بونلارغه (کوز

توقسانی) دیورلر *

قش فصلی قايو ايلار دیکابر غنوار فبرال بونلرغه (قش

توقسانی) دیورلر *

فاریسی ایلرنک اسملری حمل ثور جوزا سرطان آسد سنبل میزان

عقرب قوس جدی دلو حوت نیچوک *

فصل

دين اسلامنك بناسى

نيچه نرسه اوزره *

قايولار

بش نرسه اوزره

برنجى الله تعالى نك برلكينه و محمد عليه

السلام نك راست پيغمبر بولدقينه اينانق

و گواھلق ويرمك *

ايكنچى بش وقت نماز اوتامك

اوچنچى رمضان آينده روزه تونق

دورتنچى زكات ويرمك بشنچى

كوچى يتكوچى بولسه حج قيلمق *

دورت فرض بار

طهارتده نيچه فرض بار

قايولار

اولگيسى يوزين يومق ايكنچيسى ايكى

قولين يومق ترسكلرى برله اوچنچيسى

باشيننك چاريكينه مسح قيلمق دورتنچيسى

ايكى آياقيني يومق توبقلرى برله *

تيدم صوغوب او قومق كرك

صوبولماغانده نيچوك

نماز او قورعه كرك

تيدمده نيچه فرض بار

قايولار

دورت فرض بار

اولگيسى نيت قيلمق ايكنچيسى پاك ير جنسين

تابق اوچنچيسى پاك ير جنسينه ايكى قولى برله

بر اوروب يوزين سپامق دورتنچيسى ينه بر

اوروب ايكى قولين سپامق ترسكلرى برله

نمازده (اچیق) خلافسز

فرض نیچه

قایولار

اون ایکی. اوّلی پاك صو برله طهارت آ
ایکنچیسى پاك اورون اوچنچیسى پاك
دورتنچیسى وقت كرمكى بیشاچیسى
قبله غه یونالمك آلتنچیسى اوقیام
نمازنى نیت قیلوق یدنچیسى قولاق قان
تكبیری سکز نچیسى قیام یعنی آیاق اوز
تورمق توقزنجی قراأت یعنی قرار
اوقومق اوننچیسى ركوع اور
برنچیسى ایکی قات سجده اون ایکنچیسى
نماز اخیرنده اوتورمق *

فصل

ای صبی عقللی بولاسنك کلسه ، اینك یخشی کشی بولایم دیسنك
اوزنکنی خلقغه کلکی ایتمایم دیسنك اوشبو نصیحتلرنی توت
کونکلنگه یخشی آل شول نصیحتلر بوینچه اش قیل * یاشلکدین
الله تعالی غه عبادت قیل * بش وقت نمازنى کتاب قوشقان
روشچه اوتا گل * آنا و آنانکا واستاذنکا حرمت و خدمت قیل *
وهر بر اوزنکدین الوغغه یول قوی آندین ادب صافلا *
اوزنکدین کوچکه شفقت و یاردم قیل * هیچ کمگه ظلم قیلمه *
هیوانغه تیکمه آلارنى رنجتمه * هر کمنی - (بیگراکده فقیر
کشینی) بیک فزغان * هیچ کمننک عیبینی کشیگه سويلمه *
اگر ممکن بولسه اولاقده یومشاقلق برله اوزینه ایتوب
آنی اول عیبیدن بیزدررگه طُرش * برکشى ننك گناهی

بولسه اول كشى ايچون چين كونكلنك برله فايغور * اوز
 كونكلنكدین اوزنكنى بيگر ك عيىلى و گناهللى كور * خلق
 آراسنده بولسنىك آلدين سويلاوگه قزقمه * كشى سويلگاننى
 طنكلاوچان بول * كشيگه اويرانكاچى اوزنك اوگرانورگه
 وفائده آلورغا طرش * سنك سوزنكنى كركسنوچى بولسه
 سورانچاچ كركنچه گنه آزغنه سويله * خلق آلدنده
 كشيگه تيگا تورغان سوز سويلای كورمه بو اش بيك
 عيب اشدر * صراط كوپر ندين كيچوب جنتكه كروب
 اوتور ماغان كشى اوز عيىنى تيكشور ماينچه كشى عيىنى
 تيكشور مك كشيگه تيكمك بيك عقلسز لقدر *

آشاو ايچوده بيك كركنچه گنه تيوشلى وقتنده غنه آشا وايچ
 اورامده ياكه مدرسه قوراسنده آشامق ادبسر لكدر *
 كوزنك تشكان هر نرسه گه قزقمه * قولنكا تشكان آقچه غه حلوا
 وباشقه فائده سز نرسه آلا * آلسنك كرك كتابنكنى آل *
 كتاب كركمه آتاناك يا كه آنانكا ساقلار غه قوى * آش
 وصو كى نرسه لر نیده اسراف ايتمه *

بر آدمدين بر خبر ايشتكچده حاضر اوق اشانما * عقلنكا
 سالوب اويلاب قارا * اشانورلق بولسه اشانورسنك
 اشانماسلق بولسه قولاق سالماز سنك * قولنكا بر كتاب
 كرسه اول كتابنى بتكناچه اوقونك * آندين فائده
 آلورغه قارا * اوقوغان نرسه نكنى آنكلاب اوقورغه

وكونكلنكا آلورغا طرش * كتابده برقصه كورسنگ ياكنى
 كشيدين ايشتسنگ آندين حصه (الوش) آل * هيچ كشيننگ
 اوزينه فاراما سوزينه قارا * فائده لى اشنى معنالى سوزنى قايد
 وكمده بولسده آلورغه طرش * يالغاندين وحيانتدين صافلان
 هر اشده توغرى بول * اوزنكا زبان كلوردای بولسده راستلقدين
 آيرلمه آخرى خيرلى بولور * قول آياقنك كرى بولسون
 پاكيزه بولسون باچراقلقدين ايراق بول * وجينا قسزلقدين قاج *
 اوستنك باشنك ايسكى بولسده بتون وكرسز بولسون * هر
 مرادنكى الله تعالى دين صوره * علم اشندين باشقه ده كشيگا يالنه *
 هر اشده الله تعالى كه نوكل قيل *

فصل

موندن صونكره سؤال جواب طريقتجه اوشبو كلمه لرنى بلدرمك
 وهم بالالارغه بربرندين سؤال وجواب ويروگا اوگرتمك كرك

سؤال	جواب
عقللى كشى ارتقمو باى كشى ارتقمو	عقللى كشى باى كشيدين آرتق
نى ايچون بولاي	آنك ايچون عقللى كشى مال تابار ولكن عقلسز باى كشى قولنداغى مالينى صافلاي آماس آخر بركون مالندين آيرلور *
عقل ارتقمو علم ارتقمو	عقل آرتق

نى ايچون

نی ایچون

علم بيك شرافتلى نرسه بولساده عقلسز
كشیده بولسه فائدهسى از بولا علمنى
اورنسر صرف قیلا قدرسز اینه علمندین
اوزیده كشيده كوپ فائده كورمى
اما عقل - كشىنى هر تورلى یمانلقدین
صافلاى یخشی اشلرنى قیلوغه سبب
بولا وهم كوپ وقتده عقللى كشی
بتونلاى علمسزده قالمى

عقل آرتدر مقغه بيك یاردم ایتار عقللى
كشىلر آراسنده بولمق آنلردین اوگر نيك
هر اشته اخیرینى اویلامق از سویلشمك
وعبرتلى كتابلر اوقومق

نیچوك عقللى بولورغه
كرك عقل نیچوك
كوبایور

عقل وادب برله

انسان نيك حیواندین
آیرمهسى نی برله

آدم قیافتنده بولسده حیوان حکمنده

عقلسز ادبسز كشى
كم حکمنده

اوقومق ویازمق برله وهم ادبلى كشىلرگه
صحت ایتو برله آرتور

عقل وادب نیچوك ارتور

حرفلر وهر كتلرینى یخشی قاراب نی ایتکانینى
آنكلارغه وكونكینه آلورغه ترشوب
اوقور

عقللى بالا سبقنى
نیچوك اوقور

يازو قايچان يازار

عقلی بالاتا وليك ننگ
نی قدرنده او قور

نی قدرنده يازار

سبقنی يازونی بلگچ
اوينارغه يارارمی

اورامده اویناسه نچوك

ادبلی بالاننگ كيوم
سالومی نچوك

ایاق قول پاکلکی
نی روشلی بولور

بختلی بالانچه ياشنده
نماز اوقی باشلار

اون ياشنده نماز
قويغان بالاغه نی
حکم بولور

آلغان سبقنی بلگاچ بر آز جال ایتور
اوقوغان سبقنی کوچر روب و
کو نکلندین يازار

کیمنده دورت بش ساعت اوقور

ایکی ساعت يازار

آناسندین رخصت آلوب اویده یا که ایشک
آلدنده یا که باقمده اویناسه يازار

ادبلی بالا اورامده اویناماس اورامده اویناو
اتلر اشی وهم آنکه اوخشاغان ادبسز بالالار
اشیدر*

ادبلی بالاننگ كيومنده اصلا توزان وبالچیق
بولماز بولغان كيومنی قدر لب کیار
سالغاچ یخشی جیوب قویار

ایاق قولی کرسز پاکیزه بولور ترناقلری
کيسکان بولور

یدی ياشنده نماز اوقی باشلار اون ياشکه
یتکچ برده نماز قالدرماس بولور

اون ياشنده نماز اوقومغان بالانی صوماق
تیوشلی بولور

مسجدده نماز او قو
ادبی نچوک

اول کرکانده بسم الله ایتور اونک آباق
برله باشلار آفر و نلق برله بیک الوغ پادشاهلار

اوینه کرکان کبی تعظیم برله کرر آنده موندنه

و کشیگه فاراماس یمان اوینا و چی بالالار دین
چیتده اولتورر و ادب برله یحشی نماز
او قوغاچ دخی آفر و نلاب الوغ آدم لر گه یول
و یروب چیقار

ادبلی کشی ننگ اشاو
واچوی نی روشلی

ادبلی آدم اونده وقتنده آشار وقتنده
اچار اکر بالاننگ کشیدن اول آشاسی
کلسه آتا آناسندین اذن برله ایونده آشار
اما ادبلی بالا اورامده نرسه آلوب آشاماس
اورامده آشامق حیوان صفتیدر وهم
ادبلی بالا آشارغه هر توری نرسه
صورامای بیرگانگه قناعت ایثار *

ادم ننگ دیانتی و اخلاقی
ایچون قایسی علملر
لازمدر *

عِلْمٌ عَقَائِدٌ وَعِلْمٌ فِقْهٌ وَعِلْمٌ اخْلَاقٌ لَازِمْدَر *

الله ننگ بارلقینی و برلقینی و کورکام
صفتلر برله صفتلار نوینی و پیغمبر ننگ
حق بولماقینی و آخرت ننگ حلققینی
بیان ایتمک علمدر *

علم عقاید نچوک علم *

بندەننك هر تورلى فعليننك جائ

وهرام بولماينى بيان ايتكان علمدر *

كوركام خلقلرنى وآلار برله صفتلان

علاجينى ويمان خلقلرنى وآلارديس

صافلانو طريقينى بيان ايتكان علمدر

علم تاريخدر *

علم تاريخ ديوب اوتكانده بولغان

الوغ پادشاهلرننك والوغ عالملرننك

توغولرينى ووفاتلرينى وآلارننك

قىلغان اشلرينى ونى قدر علم حاصل

ايتكانلرينى ونى روشلى اوقوغانلرينى

بلدره تورغان علمگه ايتورلر *

علم تاريخ مسئلهلرنندن مثلا پيغمبرمىز

محمد صلى الله عليه وسلم عبد الله

اوغليدر مكه شهرنده توغان فرق

ياشنده پيغمبر بولغان ايللى اوچ

ياشنده مدينه شهرينه كوچكان آلتمش

اوچ ياشنده وفات بولغان *

علم فقه نچوك علم *

علم اخلاق نچوك علم *

كوب عبرتلىرگه سبب

وكوب علملىرگه يول

كورساتوچى علم

قايو علم

علم تاريخننك حقيقتى

نچوك وتاريخ ديب

نى نرسه نى ايتورلر *

علم تاريخدن بور

مسئله بيان ايتكل *

